

2015

Afstemt Pædagogik

Metodebeskrivelse DEL III: Skemaer og vejledninger

Afstemt Pædagogik er udviklet i forbindelse med Projekt Særforanstaltninger – Udvikling af metode og effektmålingsværktøjer.

Metodebeskrivelsen består af tre dele.

Del I indeholder en kort gennemgang af projektets baggrund og redegør for AP-metodens teoretiske grundlag.

Del II gennemgår den praktiske anvendelse af AP-metoden.

Del III indeholder AP-metodens dokumentationsværktøj med vejledninger.

Metodebeskrivelsens tre dele kan tilsammen anvendes til inspiration og som opslagsbog i forbindelse med implementering og brug af AP-metoden i arbejdet med borgere med udfordrende adfærd.

Dokumentationssystemet i Den Afstemte Pædagogiske metode består af fire skemasæt:

Baseline, hvori I beskriver det indsatsformål, der er fastsat for det arbejde, I skal udføre sammen med borgeren, og det eller de indsatsmål I har sat for udviklingen i den efterfølgende periode.

Delmålsskema, som I bruger løbende til at beskrive og udvikle delmålene for den nærmeste periode og måle den udvikling, der sker.

Hændelseskema, hvor I noterer de uønskede negative hændelser med udfordrende adfærd og hændelsernes intensitet samt de positive hændelser, som er udtryk for, at borgeren er i trivsel og udvikling. Desuden noteres eventuelle magtanvendelser. Til dette skema hører et hjælpeskema – Analysekemaet – som bruges til fortløbende opsamling og analyse af data.

Vidensbanken, som I bruger til at opsamle jeres viden om de tegn på et stigende stress- og affektniveau, som borgeren viser, og hvad I mener de er udtryk for. Desuden beskriver I her jeres egen hensigtsmæssige respons og de pædagogiske handlemåder, I har fundet virker positivt på borgerens stressniveau.

2015 Bo Ertmann, Camilla Zacho Woetmann, Svend-Ejner Pejstrup, Eva Fischer

Indsatsformål

Skemaet udfyldes sammen med myndighedssagsbehandleren og tager udgangspunkt i handleplanen. Det overvejes på hvilken måde, borgeren selv inddrages i udvælgelsen af mål og i udfyldelse af skemaet på. Sammen med Delmålskemaet og AP-metodens øvrige dokumentationsværktøjer indgår dette Baseline-skema i drøftelserne på behandlings- og handleplansmøder og udgør tilsammen grundlaget for valget af pædagogisk strategi.

Her beskrives det overordnede formål med indsatsen kort. Eksempel:

Borgeren skal forberedes til at bo i mindre indgribende foranstaltning (evt. selvstændig bolig) uden at være i konflikt med eller til gene for omgivelserne, dvs. med færre vredesudbrud, bedre personlig hygiejne og mindre alkoholforbrug.

Borgerens Navn:

Indsatsmål	Overordnet tema	Aktuel status	Målsætning	Opfølgnings dato	
<p>Indsatsmål 1</p> <p>Her beskrives det konkrete mål for indsatsen.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Håndtering af vrede</p>	<p>Sæt Kryds:</p> <p>☒ Adfærd</p> <p>☐ Mobilitet</p> <p>☐ Egenomsorg</p> <p>☐ Kommunikation</p> <p>☐ Praktiske opgaver i hjemmet</p> <p>☐ Samfundsliv</p> <p>☐ Socialt liv</p> <p>☐ Sundhed</p>	<p>Hvad kan borgeren aktuelt indenfor det valgte tema, og hvor er der ønsker/behov for udvikling?</p> <p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>Borgeren har stadig episoder med raserianfald og trusler ca. 3-4 gange om ugen. Han bliver så vred, at han ikke kan styre sin egen reaktion. (Borgeren skal kunne skærme sig selv på egen stue eller alternativt gå en tur).</i></p>	<p><i>Hvad vil I sammen med borgeren arbejde for at skabe fremgang på?</i></p> <p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>I løbet af de næste tre måneder vil vi arbejde på, at borgeren lærer at trække sig i situationer, der kunne udvikle sig negativt, så konflikter minimeres. Om tre måneder skal antallet af voldsomme episoder være reduceret til 1-2 om ugen.</i></p> <p><i>Vi gør det gennem anerkendende samtaler med accept af vredens årsag, men ikke de voldsomme udfald. Viser, at samtale og aktivitet kan dæmpe/bearbejde vreden og måske endda føre til, at den mulige årsag (evt. en oplevet uretfærdighed) fjernes.</i></p>	<p>tre måneder frem</p>	
		<p>Aktuel status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>	<p style="text-align: center;">8</p>	<p>Ønsket status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>	<p style="text-align: center;">5</p>

<p>Indsatsmål 2</p> <p>Her beskrives det konkrete mål for indsatsen.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Misbrug: Overholdelse af aftaler om alkoholmængde.</p>	<p>Sæt Kryds:</p> <p>☐ Adfærd</p> <p>☐ Mobilitet</p> <p>☐ Egenomsorg</p> <p>☐ Kommunikation</p> <p>☐ Praktiske opgaver i hjemmet</p> <p>☐ Samfundsliv</p> <p>☐ Socialt liv</p> <p>X Sundhed</p>	<p>Hvad kan borgeren aktuelt indenfor det valgte tema, og hvor er der ønsker/behov for udvikling?</p> <p>Eksempel:</p> <p><i>Nuværende aftale er, at borgeren må drikke fire øl om dagen. Borgeren formår at overholde aftalen, således at han er begyndt at købe halvliters øl samt rødvin i små flasker.</i></p>		<p>Hvad vil I sammen med borgeren arbejde for at skabe fremgang på?</p> <p>Eksempel:</p> <p><i>I løbet af de næste tre måneder vil vi arbejde på, at borgeren overholder aftalen om aftalt mængde alkohol. Borgeren må altså "kun" drikke fire genstande om dagen. Borgeren skal i mindre grad føle sig fristet til at drikke mere samt have øget forståelse for, hvordan et øget alkoholindtag vil påvirke borgeren negativt i hverdagen.</i></p>	
		<p>Aktuel status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>	<p>8</p>	<p>Ønsket status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>	<p>6</p>
<p>Indsatsmål 3</p> <p>Her beskrives det konkrete mål for indsatsen.</p>	<p>Sæt Kryds:</p> <p>☐ Adfærd</p> <p>☐ Mobilitet</p> <p>☐ Egenomsorg</p> <p>☐ Kommunikation</p> <p>☐ Praktiske opgaver i hjemmet</p> <p>☐ Samfundsliv</p> <p>☐ Socialt liv</p> <p>☐ Sundhed</p>	<p>Hvad kan borgeren aktuelt indenfor det valgte tema, og hvor er der ønsker/behov for udvikling?</p>		<p>Hvad vil I sammen med borgeren arbejde for at skabe fremgang på?</p>	
		<p>Aktuel status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>		<p>Ønsket status</p> <p>0 = lavt, ingen udfordring</p> <p>9 = højt, stor udfordring</p>	

Vejledning Baseline-skema: Hvordan udfyldes felterne?

Hvem udfylder Baseline-skemaet?

Om muligt udfyldes skemaet af tilbuddet og myndighedssagsbehandleren i fællesskab. Samtidig bør det overvejes, på hvilken måde borgeren kan inddrages i udvælgelsen af mål og udfyldelsen af skemaet på, således at borgeren – tilpasset sit udviklingsniveau og sine forståelsesmuligheder – får medejerskab til målsætningerne og kan bidrage med input.

Indsatsformål: Her beskrives det overordnede formål med indsatsen i botilbuddet. Formålet skal efter loven fremgå af handleplanen. *Eksempler: formålet med indsatsen kan være at gøre borgeren i stand til at leve i en mindre indgribende foranstaltning, evt. egen bolig, at minimere eller at stoppe borgerens misbrug, at minimere eller stoppe borgerens voldsomme adfærd, at hindre kriminalitet etc.*

Indsatsmål: Her gives en tekstlig beskrivelse af de konkrete mål med indsatsen. Det svarer til indholdet i det skema, der også anvendes i den såkaldte Voksenudredningsmetode (VUM), der anvendes i flere kommuner. Igen er der mulighed for, at tilbuddet fastsætter de mål, som man gerne vil opnå med indsatsen, sammen med den sagsbehandler, der er ansvarlig for den pågældende borger, for derigennem at sikre en sammenhæng til allerede formulerede handleplaner. Da målene kan være meget individuelle, er der ingen rammer for, hvordan målene skal beskrives i dette felt. Indsatsmålene fra handleplanen bør dog – ideelt set – kunne relateres direkte til indsatsen i tilbuddet, hvorfor en koordination med myndighedssagsbehandleren anbefales.

Overordnet tema: Her angives hvilket tema, målet vedrører. Overordnet er der defineret følgende temaer, som afspejler de temaer, der også anvendes i voksenudredningsmetoden, som her dog beskrives specifikt i forhold til rammerne i AP-metoden. Derudover er der udvidet med et specifikt adfærdstema, som afspejler det eksplicitte mål at arbejde med udfordrende adfærd. Det er kun muligt at vælge ét af temaerne per indsatsmål.

- Adfærd
- Mobilitet
- Egenomsorg
- Kommunikation
- Praktiske opgaver i hjemmet
- Samfundsliv
- Socialt liv
- Sundhed.

Over tid skal der formentlig skabes udvikling indenfor adskillige temaer for at opnå det ønskede indsatsformål, dermed skal der også over tid arbejdes med adskillige indsatsmål. Det er næppe muligt for borgeren at rumme alt sammen på en gang, hvorfor det er fornuftigt at koncentrere sig om at skabe udvikling på enkelte områder ad gangen.

Aktuel status:

Her angives en vurdering af borgerens nuværende status i forhold til det opstillede indsatsmål. Tekstfeltet kan suppleres med borgerens egen vurdering, hvis denne indgår. Borgerens nuværende status skal angives på en skala fra 0-9 i forhold til det opstillede indsatsmål. Der tages udgangspunkt i den

skala, der anvendes ved VUM og inden for rammen af KL's værktøj "Faglige Kvalitetsoplysninger" (FKO). Deri anvendes dog en 5-punktsskala. Medarbejdere, som arbejder med pædagogiske udviklingsmål for mennesker med udviklingshæmning, autisme, psykiatiske problemer med videre, har ønsket en finere graderet skala, da udviklingstakten kan være meget lav og målene langsigtede.

Skalaen skal anvendes på følgende måde:

- 0 Borgeren har ikke noget problem i forhold til det opstillede indsatsmål (ingen, fraværende, medfører ikke udfordringer for borgeren).
- 1 Borgere har et meget let problem i forhold til det opstillede indsatsmål (ubetydeligt, medfører ikke i sig selv udfordringer for borgeren).
- 2 Borgeren har et let problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører en smule udfordring eller nogle få udfordringer for borgeren).
- 3 Borgeren har et mindre problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører visse udfordringer for borgeren).
- 4 Borgeren har et moderat problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører synlige udfordringer).
- 5 Borgeren har et problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører tydelige udfordringer for borgeren eller omgivelserne).
- 6 Borgeren har et større problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører meget tydelige udfordringer for borgeren selv eller for omgivelserne)
- 7 Borgeren har et svært problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører omfattende udfordringer for borgeren selv og/eller for omgivelserne).
- 8 Borgeren har et meget svært problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører meget omfattende udfordringer for borgeren og/eller omgivelserne).
- 9 Borgeren har et fuldstændigt problem i forhold til det opstillede indsatsmål (kan ikke, medfører mange og alvorlige udfordringer for borgeren og/eller omgivelserne).

Scoringen vedrører det specifikke niveau for det indsatsmål, der er opstillet, og ikke borgerens generelle funktionsniveau på det tema, som indsatsmålet vedrører.

Målsætning:

Her angives målsætningen for borgerens fremtidige situation på en skala fra 0-9 i forhold til det opstillede indsatsmål. Der tages udgangspunkt i den samme skala.

Målsætningen skal relatere sig til borgerens nuværende status, der er angivet på samme skala. Målsætningen kan være følgende:

- At borgeren skal forbedre sin situation (ved en score, der er lavere end ved "nuværende sta-

tus")

- At borgeren skal fastholde sin situation (ved en score, der er den samme som ved "nuværende status")
- At borgeren skal begrænse forværringen af sin situation (ved en score, der er højere end ved "nuværende situation").

Målsætningen bør fastsættes i forhold til næste gang, der foretages opfølgning i sagen.

Dato for opfølgning:

Her angives datoen for, hvornår tilbuddet – gerne i dialog med sagsbehandleren – vil følge op på udviklingen. Ved anvendelse af AP-metoden følges der op senest seks måneder efter, at skemaet blev udfyldt første gang. Ønsker tilbuddet at iværksætte flere yderligere opfølgninger, kan skemaet anvendes til det.

Opfølgning på målsætninger for indsatsen

<p>Indsatsmål: Indsatsmålene overføres fra Baseline-skemaet (et indsatsmål pr. delmålsskema) Eksempel: <i>Målet med indsatsen er at motivere borger C til at komme op om morgenen og deltage i behandlingscentrets dagbehandling for herigennem at give borger C en hensigtsmæssig døgnrytme og en mere indholdsrig dag.</i></p> <p>Borgerens Navn:</p>		
<p>Delmål 1: <i>Beskriv kort hvilket kortsigtet mål, I arbejder efter, som er det første skridt på vejen mod målsætningen.</i></p>	<p>Meget konkrete delmål, som kan dokumenteres.</p> <p>Eksempel: <i>Borgeren skal dagligt stå op af sig selv og gå i dagbeskæftigelse.</i></p>	
<p>Hvordan arbejder vi med at opnå målet? <i>Beskriv kort tilgang og metode</i></p>	<p>Konkrete eksempler på anvendelse af den afstemte pædagogiske tilgang og eventuelt andre pædagogiske værktøjer, som harmonerer med AP-metoden.</p> <p>Eksempel: <i>Positive tilkendegivelser, når tingene lykkes. Rolig og optimistisk tiltale, når det er mere vanskeligt. Synlig registrering (skema) af positive dage og aftale om hvor mange positive dage, der skal til for at flytte statusmærker i positiv retning.</i></p>	
<p>Status delmål 1:</p>	<p>Eksempel: <i>Borgeren kommer nu op af sig selv tre gange om ugen og yderligere en gang med personalets hjælp.</i></p>	
<p>Status ved opstart 0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>		8
<p>Nuværende status 0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>		7
<p>Målsætning 0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>		5

Afstemt pædagogisk tilgang
Delmålsskema

<p>Delmål 2: <i>Beskriv kort hvilket kortsigtet mål, I arbejder efter, som er det næste skridt på vejen mod målsætningen.</i></p>	<p>Eksempel:</p> <p><i>Borgeren skal dagligt forblive i dagbeskæftigelsen til lukketid.</i></p>
<p>Hvordan arbejder vi med at nå målet? <i>Beskriv kort tilgang og metode</i></p>	<p>Konkrete eksempler på anvendelse af den afstemte pædagogiske tilgang og eventuelt andre pædagogiske værktøjer, som harmonerer med AP-metoden.</p> <p><i>Eksempel: Der føres daglige samtaler om, hvordan det er gået, og især hvorfor det gik godt i dag. Hvis borgeren kommer tilbage til afdelingen i utide, følges han retur. og der gennemføres en "trepartsamtale" om løsning af konflikten og anvisning af andre handlemuligheder end råberi og flugt.</i></p>
<p>Status delmål 2:</p>	<p>Eksempel:</p> <p><i>Borgeren forlader for tiden dagbeskæftigelse to gange om ugen efter konflikter. Følges tilbage og får hjælp til konfliktløsning (Indsatsmål 2)</i></p>
<p>Status ved opstart</p> <p>0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	8
<p>Nuværende status</p> <p>0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	6
<p>Målsætning</p> <p>0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	3

Afstemt pædagogisk tilgang
Delmålsskema

<p>Delmål 3: <i>Beskriv kort hvilket kortsigtet mål, I arbejder efter, som er det næste skridt på vejen mod målsætningen.</i></p>	
<p>Hvordan arbejder vi med at opnå målet? <i>Beskriv kort tilgang og metode</i></p>	
<p>Status delmål 3:</p>	
<p>Status ved opstart</p> <p style="text-align: center;">0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	
<p>Nuværende status</p> <p style="text-align: center;">0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	
<p>Målsætning</p> <p style="text-align: center;">0 = lav (ingen udfordringer) 9 = høj (store udfordringer)</p>	

Skemaet gennemgås af alt personale på hvert personalemøde, hvor borgeren drøftes. En gang om måneden tages stilling til "nuværende status" og til de anvendte pædagogiske redskaber for opnåelse af delmålene.

Registreringerne af status på delmålene vedrører kun delmålene og ikke det generelle funktionsniveau for hele indsatsmålets område. Registreringen her kan derfor være både højere og lavere end registreringen i Baseline-skemaet.

Vejledning Delmålsskema: Hvordan udfyldes felterne?

Hvem udfylder Delmålsskemaet?

Det personale, der har ansvaret for arbejdet med borgeren, udfylder delmålsskemaet. Det overvejes, på hvilken måde borgeren kan inddrages i udvælgelsen af delmål og i at udfylde skemaet således at denne – tilpasset sit udviklingsniveau og sine forståelsesmuligheder – får medejerskab til målsætningerne og kan bidrage med input.

Indsatsmål:

Indsatsmålet overføres direkte fra Baseline-skemaet, og er der her udfyldt flere indsatsmål, udfyldes et tilsvarende antal Delmålsskemaer. Der sikres således en direkte sammenhæng mellem Indsatsformålet (Handleplanen) og den indsats, botilbuddet yder.

Delmål:

I skemaet kan der defineres tre delmål indenfor indsatsmålet. Ønsker man at arbejde med flere kan skemaet udvides. Det er dog næppe hensigtsmæssigt, og udviklingsbegrebet bliver let uoverskueligt for borgeren. Det viser sig ofte mere hensigtsmæssigt at koncentrere sig om et par delmål og opnå succes med dem for derefter at gå videre til et nyt. Også i pædagogisk arbejde avler en succes en ny succes.

Delmålene skal være konkrete og målbare. Så konkrete, at også borgeren kan registrere, om det går frem eller tilbage. Eksempler: antallet af voldsomme hændelser, intensiteten i voldsomme hændelser (går det op eller ned?), fremmøde (hvor som helst), rengøring (hvor mange gange om ugen, med eller uden hjælp), personlig hygiejne (daglig tandbørstning, med eller uden påmindelse).

Især hvis delmålene er lavet i samarbejde med borgeren, er synlige skematiske registreringer befordrende.

Hvordan arbejder vi for at opnå målet?

Her beskrives detaljeret og konkret, hvordan der arbejdes for at nå målene. Der gives konkrete eksempler på anvendelse af redskaberne i AP-metoden og eventuelt andre pædagogiske redskaber, som er i overensstemmelse med AP-metodens Low Arousal-tilgang.

Det er vigtigt, at alle medarbejdere bidrager til drøftelserne og giver eksempler på deres indsats, således at der sikres "loyalitet" overfor metoden og de fælles beslutninger. Metoden virker nemlig bedre gennem kollektivets indsats end gennem den enkelte medarbejders handlinger. Eksempler fra dette skema indgår senere i den vidensbank, der gælder for borgeren.

Status delmål:

Her angives en tekstlig vurdering af borgerens nuværende status i forhold til det opstillede delmål. Tekstfeltet kan suppleres med borgerens egen vurdering, hvis denne indgår. Borgerens nuværende status skal angives på en skala fra 0-9 i forhold til det opstillede indsatsmål. Der tages udgangspunkt i

den skala, der anvendes ved VUM og inden for rammen af KL's værktøj "Faglige Kvalitetsoplysninger" (FKO). Deri anvendes dog en 5-punkt-skala. Medarbejdere, som arbejder med pædagogiske udviklingsmål for mennesker med udviklingshæmning, autisme, psykiatriske problemer med videre, har ønsket en finere graderet skala, da udviklingstakten kan være meget lav og målene være langsigtede.

Skalaen skal anvendes på følgende måde:

- 0 Borgeren har ikke noget problem i forhold til det opstillede indsatsmål (ingen, fraværende, medfører ikke udfordringer for borgeren).
- 1 Borgere har et meget let problem i forhold til det opstillede indsatsmål (ubetydeligt, medfører ikke i sig selv udfordringer for borgeren).
- 2 Borgeren har et let problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører en smule udfordring eller nogle få udfordringer for borgeren).
- 3 Borgeren har et mindre problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører visse udfordringer for borgeren).
- 4 Borgeren har et moderat problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører synlige udfordringer).
- 5 Borgeren har et problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører tydelige udfordringer for borgeren eller omgivelserne).
- 6 Borgeren har et større problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører meget tydelige udfordringer for borgeren selv eller for omgivelserne)
- 7 Borgeren har et svært problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører omfattende udfordringer for borgeren selv og/eller for omgivelserne).
- 8 Borgeren har et meget svært problem i forhold til det opstillede indsatsmål (medfører meget omfattende udfordringer for borgeren og/eller omgivelserne).
- 9 Borgeren har et fuldstændigt problem i forhold til det opstillede indsatsmål (kan ikke, medfører mange og alvorlige udfordringer for borgeren og/eller omgivelserne).

Scoringen vedrører det specifikke niveau for det delmål, der er opstillet, og ikke borgerens generelle funktionsniveau på det område, som indsatsmålet vedrører.

Afstemt pædagogisk tilgang Hændelsesskema

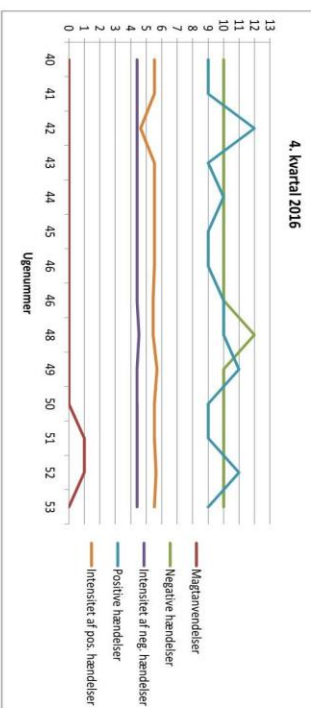
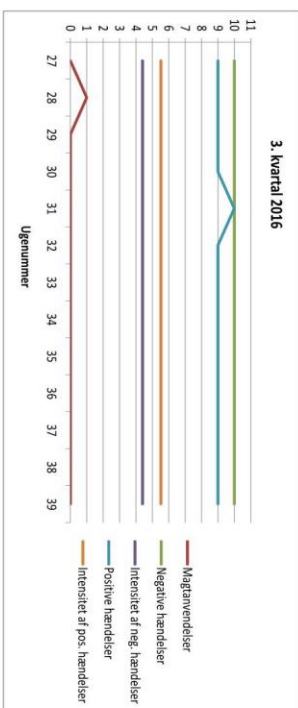
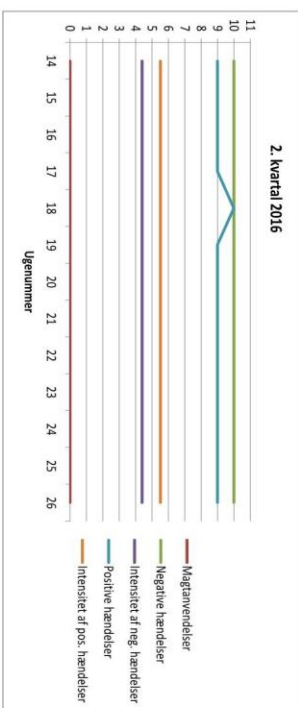
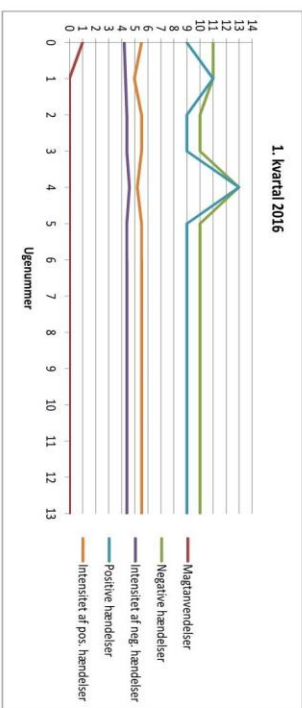
2016	Borger:	Hans Hansen												
-------------	----------------	--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. kvartal	Uge nummer:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Magtændelser		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Negative hændelser		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intensitet af neg. hændelser		11	11	10	10	13	10	10	10	10	10	10	10	10
Positive hændelser		4,2	4,3	4,4	4,4	4,6	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Intensitet af pos. hændelser		9	11	9	9	13	9	9	9	9	9	9	9	9
Intensitet af pos. hændelser		5,5	5,0	5,5	5,5	5,2	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

2. kvartal	Uge nummer:	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Magtændelser		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Negative hændelser		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Intensitet af neg. hændelser		4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Positive hændelser		9	9	9	9	10	9	9	9	9	9	9	9	9
Intensitet af pos. hændelser		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

3. kvartal	Uge nummer:	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Magtændelser		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Negative hændelser		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Intensitet af neg. hændelser		4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Positive hændelser		9	9	9	9	10	9	9	9	9	9	9	9	9
Intensitet af pos. hændelser		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

4. kvartal	Uge nummer:	40	41	42	43	44	45	46	46	48	49	50	51	52	53
Magtændelser		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Negative hændelser		10	10	10	10	10	10	10	10	12	10	10	10	10	10
Intensitet af neg. hændelser		4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Positive hændelser		9	9	12	9	10	9	9	10	10	11	9	9	11	9
Intensitet af pos. hændelser		5,5	5,5	4,6	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,7	5,5	5,5	5,6	5,5

Registreringer i hændelsesskema.

Skemaet benyttes til at registrere og dokumentere den udfordrende adfærd og de positive hændelser med borgeren, der er observeret i løbet af ugen.

Den udfordrende adfærd er de hændelser, som er en del af begrundelsen for placering i en særlig foranstaltning, og som ønskes ændret. De positive hændelser er den adfærd, som er tegn på en positiv udvikling og trivsel hos borgeren (f.eks. at gå væk i stedet for at konfrontere personalet eller andre borgere; håndtere udfordringer på en mere konstruktiv måde end f.eks. at indtage alkohol; opsøge personalet frem for at benytte selvskadende adfærd som emotionsregulering mv.). Alle hændelser – positive såvel som negative – skal noteres i skemaet i løbet af dagen.

For hver hændelse noteres også intensiteten, så udviklingen kan følges tæt. Det anbefales at gøre det til en vane at registrere hændelser, umiddelbart efter de er opstået, så data ikke mistes på grund af f.eks. vagtskifte. Ligeledes registreres hvor mange gange i løbet af den forgangne uge, der har været magtanvendelse, som jo må antages at være udtryk for en meget intensiv negativ hændelse.

Vurderes en specifik situation som vigtig for det videre arbejde med borgeren, skal denne beskrives i Vidensbanken. Herunder specielt hvilke redskaber, der virkede stressnedsættende, og hvilke, der i situationen ikke gjorde.

Foranstaltningen opfordres til at lave en liste med beskrivelser af adfærd, der kvalificerer til at blive vurderet til en given intensitet på 9-8-7- osv., og at drøfte dem grundigt i medarbejdergruppen. Der ved opstår der en fælles forståelse og en tilnærmelsesvis ensartet registrering af hændelserne, som gør det muligt over tid med sikkerhed at vurdere, om det lykkes at mindske antallet af hændelser og intensiteten i borgerens udfordrende adfærd, samt om det lykkes at skabe en positiv udvikling på dette område.

En liste kan f.eks. se sådan ud:

Negative Hændelser (Hændelser, som ønskes reduceret):

- 0 Er i en "hypoarousallignende tilstand, "går i dvale" og har ikke overskud til de fastlagte aktiviteter, lukker helt ned for kropssprog, tom og træt i blikket. Trækker stadig vejret nede fra maven.
- 1 Deltager i de strukturelle aktiviteter uden problemer, men trykker sig evt. lidt ved at lukke en smule ned for kommunikation. Minimal øjenkontakt. Trækker stadig vejret fra maven. Virker måske træt eller siger, hun er ked af det.
- 2 Skærer tænder, vrænger ansigt ved tilbud om aktivitet, tager ekstra tøj på, ser evt. ned i gulvet, men er ikke truende overfor personale. Deltager i de strukturelle aktiviteter, men med meget fokus på rygning. Ikke behov for kravtilpasning, men skal støttes gennem de daglige rutiner.

- 3 Har svært ved at gennemføre sine aktiviteter, påbegynder evt. aktivitet, men er "sjusket", stopper undervejs m.m., behov for nogen kravtilpasning, brug for tydelig støtte gennem de daglige rutiner.
- 4 Anspændt, motorisk sitrende, krummer overkroppen sammen. Excentrisk i leg. F.eks. med klapning af låger, mere end normal leg med puder osv. Behov for kravtilpasning. Aflyser aktiviteter, trækker sig fra medarbejderne, beder om personalebytte, meget frustreret over personalebillede. Her kan forekomme mindre trusler.
- 5 Truer med at urinere på gulvet, truer med at vælte bord, kommer med trusler mod personale (du skal ødelægges, dø osv.), stikker af, aflyser aktiviteter, har brug for kravtilpasning.
- 6 Lukker ned for kommunikation, ødelægger sine ting, f.eks. sit tøj, kaster med kaffe, vand mv. undgår øjenkontakt, krummer overkroppen sammen, putter hænderne i lommen. Kan virke "trodsig", stikker af.
- 7 Er tydeligvis meget anspændt og har det svært. Truer personalet med at slå og sparke. Hun tripper voldsomt, tager sig til hovedet. Hun skriger og har voldsomme vredesudbrud, tisser på gulvet og har evt. afføring andre steder end på toilettet. Lukker ned for kommunikation og kan næsten ikke holde øjenkontakt, stikker af.
- 8 Direkte provokerende seksuel adfærd overfor personale, vælter bord, kaster med stole og er udadreagerende over for personale og er selvskadende i form af at rive neglebånd og kradse sig selv til blods.
- 9 Meget udadreagerende, vælter borde og kaster stole eller lign. efter medarbejderne. Jager medarbejderne rundt i lejlighed og have. Spiser jord, truer med knive. Er desuden selvskadende: River sig selv i ansigtet, så hun bløder voldsomt, river hænder og neglebånd til blods. Banker hovedet hårdt ned i et bord eller ind i en væg. Trækker vejret overfladisk.

Positive Hændelser (Hændelser, som ønskes øget):

- 0 Trækker sig fra fællesskabet på en ordentlig (dvs. ikke udfordrende) måde, håndterer konflikter på en hensigtsmæssig måde uden at blive udadreagerende eller selvskadende. Beder f.eks. en medarbejder om hjælp til at fjerne kopper og flytte møbler m.m.
- 1 Kan sætte ord på følelser, "jeg er ked af det, bange osv. bruger evt. puden til at fortælle, hvordan hun har det: "puden er frustreret", har brug for kravtilpasning. Evt. aflysning af rutiner.
- 2 Aflyser aktivitet ved at sige, "jeg kigger på", men uden at virke frustreret eller sur.
- 3 Følger struktur (rutiner), men foreslår, at vi hjælper hinanden.

- 4 Har svært ved at skulle gennemføre en strukturel aktivitet, men formår at vælge mellem to aktiviteter opstillet af medarbejdere.
- 5 Kan sige fra overfor en aktivitet på en ordentlig måde. Foreslår selv en anden aktivitet i stedet.
- 6 Deltager i de strukturelle aktiviteter, men med fokus på rygning. Har stadig overskud til smil, leg.
- 7 Udfører de strukturelle aktiviteter uden problemer. Hun er glad og tilpas. Tager dog ikke yderligere initiativer. Hun samtaler med medarbejderen, men inviterer ikke selv til dialog (udover de sædvanlige: rygning, kommer du i morgen osv.).
- 8 Borgeren er rigtig glad og tilpas, har overskud og deltager i de strukturelle aktiviteter. Har også overskud til andre aktiviteter end de planlagte, leger, driller og griner ægte. Hun er deltagende i samspillet med medarbejderen og har tålmodighed.
- 9 Meget glad, stort overskud, deltager gerne i de planlagte aktiviteter. Tager også initiativ til andre aktiviteter end de planlagte, er nysgerrig, søger kommunikation og samvær med personale, er åben i sit kropssprog og har glimt i øjet. Klarer en bytur (osv.) uden problemer (dvs. uden tegn på stress). Rigtig god til at foretage valg, rigtig god tålmodighed og kan behovsudsætte uden problemer og på eget initiativ.

Et sådant system sikrer også, at medarbejderne over tid ikke vænner sig til borgerens adfærd og registrerer lavere intensitet uden grundlag, og at medarbejderne registrerer ens uden hensyn til personlige erfaringer.

Skemaet udfyldes løbende og uge for uge. Ved hver gennemgang af delmålsskemaerne gennemgås også en opgørelse over den seneste måneds hændelser.

Der er også udviklet et skema i Excel regneark, som automatisk udregner ugens antal og gennemsnit og automatisk overfører disse oplysninger til analyseskemaet og straks viser resultatet i en graf.

Borger: _____

Vidensbanken er det sted, hvor medarbejderne samler deres viden om borgeren og om, hvad der beforder en rolig adfærd, og dermed skaber grundlag for en ønsket udvikling – og om hvad der beforder en urolig og udfordrende adfærd, herunder hvilke rutiner, der opfylder hvilke funktioner i forhold til borgeren m.m.

Vidensbanken opbygges i takt med, at borgeren og samspelet med borgeren udvikler sig. Derigennem danner den grundlag for medarbejdernes fælles refleksioner og overvejelser over at ændre og udvikle den pædagogiske praksis. I denne forbindelse er det centralt også at reflektere over egen rolle som professionel i forhold til borgers udfordrende adfærd.

Skemaet gennemgås af alt personale på hvert personalemøde, hvor borgeren drøftes.

<p>TEGN 1</p> <p><i>Hvad er de typiske tegn på, at borgers spændingsniveau er stigende?</i></p> <p><i>Prioriter tegnene på let spændingsniveau først og tegn på højt spændingsniveau sidst.</i></p> <p><i>Gruppér tegnene i 10 grupper og nummerér den fra 0 til 9</i></p>	<p>Eksempel: Skifter farve omkring øjnene (til mørk).</p> <ul style="list-style-type: none"> 0 Sitrer ved øjnene 1 Motorisk urolig 2 Piller i alt, laver huller, spiser 'dutterne' på fjernbetjeningen 3 Bider negle 4 Udfører tvangshandlinger 5 Hikker, bøvser, prutter bevidst 6 Verbalt udfordrende adfærd, bruger ukvemsord 7 Placerer sig fysisk foran køleskabet eller vaskemaskinen 8 Råber og skriger med skinger stemme 9 Lægger sig ned, skriger, sparker på personale, kaster med genstande.
<p>TEGN 2</p> <p><i>Hvad synes borgeren at give udtryk for ved at bruge de tegn, der beskrives ovenfor?</i></p>	<p>Eksempel:</p> <p>Forhøjet indre spænding.</p> <p>Ængstelse overfor ukendte/nye/uventede begivenheder eller faktorer.</p> <p>At der foregår affektsmitte fra andre tilstedeværende.</p> <p>At samværet i dagbeskæftigelsen er belastende.</p> <p>For høje/for mange krav.</p>

<p>RESPONS</p> <p><i>Hvilke former for personlig respons fra medarbejderne påvirker borgeren positivt i en situation med forøget spændingsniveau, altså: sænker borgerens spændingsniveau?</i></p> <p><i>Tænk i denne forbindelse på f.eks.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jeres egne handlinger</i> • <i>Jeres talesprog</i> • <i>Jeres kropssprog</i> • <i>om fysisk kontakt er befordrende eller ikke</i> • <i>og på andet, som måtte være positivt i situationen.</i> 	<p>Eksempel:</p> <p>Bruge ikke-konfronterende adfærd – træde et skridt tilbage.</p> <p>Roligt og affektdæmpende kropssprog, rolige bevægelser og ikke direkte front mod borgeren.</p> <p>Accepterende verbalt sprog.</p> <p>Når borgerens stress- og affektniveau ser ud til igen at være for nedgående, kan en venlig hånd på skulderen være hjælpsom.</p>
<p>RUTINER</p> <p><i>Hvilke rutiner består dagligdagen af? Hvordan kan rutinerne bringes i anvendelse med henblik på at sænke et stigende spændingsniveau?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Døgnet rutiner er inddelt i morgenrutine, dagtilbud, eftermiddagsrutiner og aftenrutiner.</p> <p>Det tilstræbes at bevare så høj grad af forudsigelighed og struktur som muligt. Borgeren har nemmere ved at gennemføre daglige handlinger, når de er baseret på rutiner, der gentager sig dag efter dag.</p> <p>Eller:</p> <p>Det kan i pressede perioder stresse borgeren yderligere at skulle igennem alle de daglige rutiner, det kan derfor hjælpe at slække lidt på dem og måske hjælpe med at vælge hvilke rutiner, det ikke er nødvendigt at gennemføre lige nu.</p>
<p>AFLEDNING</p> <p><i>Kan borgerens opmærksomhed afledes når spændingsniveauet stiger? Hvordan?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Borgeren kan ofte med held afledes ved at bruge kendte remser, der er bundet op på en sjov jargon.</p> <p>Når borgerens frustrationsniveau stiger, kan han ofte afledes ved at opfordre ham til at sige remser eller indbyde til at tale om noget, som borgeren finder rart.</p> <p>Borgeren er bekendt med flere Mindfulness-øvelser, og der er god erfaring med at bruge disse konkrete øvelser til at aflede borgeren, når han er frustreret.</p> <p>Forslag om at gå en tur, se tv, spille spil etc. kan aflede borgerens opmærksomhed fra stressårsagen.</p>

<p>KRAV</p> <p><i>Hvilke eksempler er der på krav, der blev reduceret eller helt fjernet, da disse viste sig uhensigtsmæssige i arbejdet med borgeren?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>På dage hvor borgeren vurderes særlig sårbar, for eksempel på grund af træthed eller sindstilstand, reduceres kravene til ham.</p> <p>Graden af krav om deltagelse i oprydning, afrydning, borddækning, rengøring af værelse etc. kan med held varieres, såfremt det vurderes nødvendigt.</p> <p>Gåture og den planlagte tid på motionscykel kan afkortes eller erstattes af køreture.</p> <p>Når det besluttet at reducere eller fjerne krav til borgeren, sker det uden borgeren involveres i beslutningen, men ud fra de tilstedeværende medarbejders vurdering af den aktuelle situation og borgerens tilstand.</p>
<p>BELASTNING</p> <p><i>Hvad opfattes af borgeren som en belastning og bør derfor minimeres i en situation med et højt spændingsniveau?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Hvis antallet af personer omkring borgeren øges i konfliktsituationer, kan det forstærke borgerens spændingsniveau. Antallet begrænses derfor så meget som muligt.</p> <p>Planlagte besøg af familie eller venner kan udskydes, når stressniveauet er højt, da de kan medvirke til at højne niveauet (er aftalt med familien).</p> <p>Støj og høje lyde begrænses mest muligt.</p> <p>Adgang til badeværelser får borgerens spændingsniveau til at stige i konfliktsituationer. Badeværelser i borgerens nærhed aflåses derfor, når spændingen stiger.</p>

<p>RETABLERING</p> <p><i>På hvilken måde reetableres relationen til borgeren efter en situation med højt spændingsniveau?</i></p> <p><i>Tænk i denne forbindelse på f.eks.:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Samtaler</i>• <i>Aktiviteter</i>• <i>Fysisk kontakt</i>	<p>Eksempler:</p> <p>Borgeren har brug for trøst, når han har været i affekt.</p> <p>Borgeren har brug for at blive accepteret af tryghedsgivende personale. Det er vigtigt at få sat ord på og at tale episode igennem.</p> <p>Hurtigt komme tilbage til normale rutiner vil oftest være det mest hensigtsmæssige.</p> <p>Borgeren har behov for tid (til eftertanke), før konflikten kan italesættes.</p>
<p>UDVIKLING</p> <p><i>Hvad fremmer udviklingen af borgernes og medarbejdernes kompetencer i forhold til at håndtere øget spændingsniveau?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Det fremmer den positive udvikling, at personalet er klædt på til på en ikke-konfronterende måde at imødegå de situationer, hvor borgeren prøver at nedregulerer sin anspændthed ved at drille og provokere medarbejderne. Drilleri og provokationer er derfor et fast punkt på personalemødet.</p> <p>Efterfølgende samtaler mellem borgeren og medarbejderen med aktiv lytning og accept af borgerens synsvinkel (ikke af hans udfordrende adfærd).</p> <p>Der skal et vist lille niveau af spænding og stress til, for at borgeren udvikler sig. Det vil sige, at når borgeren er i læring eller udvikling, vil det medføre en let spændingstilstand, alene fordi der er tale om noget nyt. Derfor skal der også vises accept af denne uro og tales om den.</p>

<p>ORGANISERING AF MILJØET</p> <p><i>Hvordan arbejdes der konkret med indretningen af borgerens levemiljø med henblik på at fremme borgerens trivsel, læring og udvikling?</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Badeværelser holdes generelt aflåst, når de ikke skal bruges.</p> <p>Ting og møbler er af en sådan karakter og omfang (så få som muligt), at de indbyder mindst muligt til at blive kastet med (for tunge, for lette, for besværlige at håndtere), når frustrationsniveauet er højest.</p> <p>Soveværelset er simpelt og sparsomt møbleret med henblik på ikke at distrahere borgerens søvn.</p> <p>Der er etableret skærmdøre som holder høje lyde og andre indtryk væk fra borgeren.</p> <p>Der etableres hegn i haven, så forbipasserende ikke virker forstyrrende, angstfremkaldende, provokerende etc.</p>
<p>METODE</p> <p><i>Hvordan har du konkret benyttet AP-tilgangen i konfliktsituationer, og hvilke strategier anvendte du? Beskriv gerne en situation i detaljer (hvad skete der, hvad gjorde/sagde du helt konkret, hvad gjorde/sagde borgeren helt konkret?).</i></p>	<p>Eksempler:</p> <p>Det er sidste vagt med en medarbejder, som borgeren er rigtig glad for. Da medarbejderen møder ind, ligger borgeren i sin seng under dynen og vil ikke tage sin medicin. Han vil ikke snakke, det eneste han engang imellem gør, er at vise en "fuckfinger".</p> <p>Medarbejderen sidder længe og sætter ord på alle de følelser, der må være på den angst eller sorg, som borgeren må føle, og på den tristhed, de begge mærker.</p> <p>Medarbejderen snakker om strategier, man kan bruge, når man er ked. Det er ofte nemmere at være gal og søge konflikt end at bære det at være ked ad det.</p> <p>Efter et par timer kommer borgeren ud af dynen, og resten af vagten og på senere vagter (viser det sig senere) bruger borgeren mange af de ord, der er blevet sagt: Jamen, jeg er så ked ad det, jeg vil ikke være gal på dig. Jeg kommer sådan til at savne dig osv.</p>

Vejledning Vidensbanken: Hvordan udfyldes felterne?

Vidensbanken er det sted, hvor medarbejderne samler deres viden om borgeren, og om hvad der befordrer en rolig adfærd og dermed skaber grundlag for en ønsket udvikling – og hvad der befordrer en urolig og udfordrende adfærd, herunder hvilke rutiner, der opfylder hvilke funktioner i forhold til borgeren m.m.

Vidensbanken opbygges i takt med, at borgeren og samspejlet med borgeren udvikler sig. Derigennem danner den grundlag for medarbejdernes fælles refleksioner og overvejelser over at ændre og udvikle den pædagogiske praksis. I denne forbindelse er det centralt også at reflektere over egen rolle som professionel i forhold til borgerens udfordrende adfærd.

Tegn 1: Det er her, I noterer alle de tegn, I ser hos borgeren på, at dennes spændings- eller stressniveau er ved at stige. Efterhånden som I lærer borgeren at kende, vil I kunne se flere og flere tegn og flere nuancer i tegnene. I vil også være bedre i stand til at vurdere, hvor højt stressniveauet er blevet, og hvilke tiltag der skal til for at minimere niveauet igen. I bør derfor prioritere tegnene på let forhøjet stressniveau først og tegnene på meget højt stressniveau sidst.

Tegn 2: Her refererer I jeres fælles overvejelser over, hvad I antager, borgeren udtrykker med de tegn, I har nævnt ovenfor: hvad er det, som får spændingsniveauet til at stige? Er det frustration over noget, der sker omkring borgeren, forventninger til noget, der skal til at ske, ønsker, der ikke kan opfyldes – ønsker kan også være ubevidste og dermed ikke udtrykte, derfor er det faktisk muligt, at de kan opfyldes – eller der kan være helt andre grunde. Husk også, at helbredsmæssige vanskeligheder kan give uforståelige reaktioner, smerter, træthed og meget andet som kan øge stressniveauet. Måske er borgeren selv i stand til at formulere nogle begrundelser for det øgede stressniveau.

Når I kender borgerens grundlæggende stressfaktorer (f.eks. svag social forståelse, svag kohærens (evne til at se sammenhænge), svage kognitive evner eller andet), har I også grundlaget for en lang række af hverdagens anspændte situationer og skal blot lægge jeres viden om de situationsbestemte stressfaktorer oveni for at forstå borgerens reaktioner.

Med en analyse af borgeren og en god detaljeret beskrivelse i disse to felter har I de vigtigste elementer i borgerens stressprofil.

Respons: Her beskriver I jeres fælles overvejelser over, hvordan I selv påvirker borgerens tilstand positivt og negativt. Beskriver, hvordan I skal forholde jer for at mindske borgerens stressniveau. I beskriver jeres handlinger, jeres talesprog, kropssprog, om fysisk kontakt er befordrende i situationen eller ikke. Dette er eksempler, der kan være andet, som I finder er positivt for et mindsket spændingsniveau.

Rutiner: Hvilke rutiner består hverdagen af, og hvordan kan de bruges med henblik på at sænke et stigende spændingsniveau. For nogle borgere er rutiner en beskyttelse mod det uventede og potentielt farlige, medens de for andre er som en spændetrøje, der holder en fast, og som hindrer en i at gøre det, man har lyst til. Det er derfor jeres kendskab til borgeren, der afgør, om rutinerne skal fastholdes eller slækkes (ændres) for at hindre stigning i stressniveauet.

Der findes daglige rutiner i enhver organisation, og det er vigtigt med jævne mellemrum at gennemgå dem for at sikre, at man har disse rutiner for borgernes skyld og ikke af "gammel vane". I nogle botilbud og institutioner kalder man rutinerne for regler eller for struktur. I virkeligheden er det samme sag. Nogle borgere profiterer af det kendte og forudsigelige – andre bliver stressede af at være bundet af rutinerne.

Visse rutiner er nødvendige, for at større organisationer kan fungere og af hensyn til de mange borgere, der bor på samme sted, men også de rutiner er en overvejelse værd, når en borgers spændingsniveau er stigende.

Afledning: Kan borgerens opmærksomhed afledes, når stressniveauet er stigende? Er borgerens bevidste eller ubevidste opmærksomhed på de stressende faktorer så intens, at en afledning kan være en fordel og bringe stressniveauet ned – i det mindste for en tid? Tiden med mindre stressniveau kan så bruges til en mere direkte bearbejdning af de stressende faktorer.

Det er næsten kun fantasien, der sætter grænser for hvilke afledninger, der kan være tale om, og oftest ligger de på linje med borgerens interesser i øvrigt – men de kan også være overraskelser.

I beskriver her jeres erfaringer med hvilke afledninger, der har virket og hvordan.

Krav: Hverdagen er fuld af krav, også til borgere i botilbud. Af og til kan disse krav blive overvældende, og de kan medvirke til, at spændingsniveauet stiger u hensigtsmæssigt med udfordrende adfærd til følge. Derfor kan det også være en god idé at reducere eller helt fjerne nogle af kravene – og især se på de krav, der er stillet af moralske grunde: fordi man som medarbejder synes, "det er godt for borgeren" at gøre dette eller hint.

Beskriv eksempler på de krav, der kan reduceres i en given situation, og de krav, som mere permanent kan fjernes eller reduceres, fordi de har vist sig u hensigtsmæssige i arbejdet med borgeren.

Belastning: Hvad opfatter borgeren som en belastning, som derfor bør minimeres i forbindelse med højt stressniveau?

For borgere i botilbud kan der ofte være tale om belastninger i det sociale samvær med andre borgere, men også rigtig mange andre ting. F.eks. opfatter mange borgere de forskellige højtider som en belastning. De kan jo ikke fjernes, men måske kan der skabes situationer, der er mindre belastende.

Høje lyde og skarpt lys, almindelig uro samt berøring kan være belastninger. Forventninger, som er vanskelige – eller for borgeren – umulige at opfylde, kan være stressende belastninger sammen med utalige andre ting, som du og jeg ikke opfatter som belastende.

I nogle botilbud, især i forbindelse med domsanbringelser, er borgerne underlagt samfundsmæssige regler, som ikke uden videre kan ændres, og som derfor er belastende for borgeren. Hvordan kan I arbejde med borgerens forståelse og accept af disse vilkår og indernt skabe vilkår, som gør dem mindre stressende?

Reetablering: Efter en situation med højt spændingsniveau og udfordrende adfærd skal relationen mellem borger og medarbejdere (botilbuddet) reetableres. Her beskriver I, hvordan I gør det, og hvordan borgeren foretrækker, at det sker (deltager i processen). Bruger I samtaler og/eller aktiviteter. Bruger I fysisk kontakt? Foretrækker borgeren, at I venter en periode, og/eller at en anden ikke-involveret eller speciel medarbejder formidler reetableringen?

Reetablering af relationen til borgeren i en institution eller et botilbud er lige så vigtig som reetablering af relationen andre steder i samfundslivet.

Udvikling: Hvad fremmer udvikling af borgerens og medarbejdernes kompetencer i forhold til at håndtere øget spændingsniveau? Hvad fremmer læringen, og hvad begrænser den?

Organisering af miljøet: Har der være hændelser med øget spændingsniveau og udfordrende adfærd, som har tydet på, at der i borgerens levemiljø er noget, som kan indrettes anderledes med henblik på at fremme trivsel, læring og udvikling. Er der forhold i de fysiske og organisatoriske rammer, som medvirker til at øge stressniveauet u hensigtsmæssigt?

Metode: Giv hver måned et eksempel på, hvordan du konkret har benyttet AP-tilgangen i konfliktsituationer, og hvilke strategier du anvendte. Beskriv situationen konkret og i detaljer: hvad skete der, hvad gjorde og sagde du? Hvad gjorde og sagde borgeren?

Gennem disse eksempler lærer du dine kolleger – nuværende som kommende – borgeren at kende, og hvordan et forhøjet stressniveau kan nedsættes, således at almindelig udvikling igen bliver mulig.